

KORTE MEDEDELING

Effectieve publicatie van de naam *Taraxacum frugale* (Asteraceae)

J. Hofstra¹

Key words

Taraxacum frugale
Taraxacum sectie *Celtica*

Abstract – *Taraxacum frugale* was published as a new species in Hypericum 18 (Hofstra 2019: 8). However, because the publication was issued online as a PDF document without an ISSN, the species' name was not effectively published. Therefore, *Taraxacum frugale* is validated here by an effective publication.

Samenvatting – *Taraxacum frugale* is in Hypericum (Hofstra 2019: 8) gepubliceerd als een nieuwe soort. De naam is echter niet effectief gepubliceerd. Daarom wordt *Taraxacum frugale* hier gevalideerd door een effectieve publicatie.

Published on 28 April 2020

In Hypericum 18 (Hofstra 2019: 8) is *Taraxacum frugale* gepresenteerd als een nieuwe soort. De naam is echter niet effectief gepubliceerd in de zin van de Code, omdat de desbetreffende online publicatie niet is voorzien van een International Standard Serial Number (ISSN; Turland et al. 2018, art. 29). De naam was eerder al informeel in gebruik, onder andere in de Taraxaca Exsiccata serie voor twee collecties van P. Oosterveld (zie volgende pagina), in de Flora Gallica (Tison & de Foucault 2014: 500) en op de website taraxacumnederland.nl. De exsiccata-serie en de vermelding op de website zijn echter ook geen effectieve publicaties (Turland et al. 2018, art. 29 & 30) en de naam in de Flora Gallica is niet geldig (Turland et al. 2018, art. 36). Omdat de kans bestaat dat de naam *Taraxacum frugale* ook elders in de literatuur opduikt, volgt hier de effectieve publicatie van de soort.

***Taraxacum frugale* Hagend., Oosterv. & Zevenb. ex Hofstra, spec. nov. — Fig. 1**

Holotypus: Nederland, Overijssel, ± 700 m ten zuidoosten van Saasveld, 28.47.33, 3 mei 2016, J. Hofstra s.n. (L [L.4338202]).

Plantae parvae vel mediocriter altae. Folia subprostrata, ± glabra (secundum venam mediam saepe sparse araneosa),

subcaeruleo-viridia, non profunde lobata vel sat profunde divisa. Lobi laterales numero 3–4, recurvi, triangulares vel anguste triangulares. Lobus terminalis triangularis vel sagittatus. Lobis et interlobiis integris, raro sparse denticulatis. Petioli anguste alati, saturate purpurei.

Scapus pallide brunnescens vel purpurascens, glaber vel sparsissime araneosus.

Squamae exteriores adpressae vel laxae adpressae, subglabrae, anguste lanceolatae vel late lanceolatae, margine hyalino indistincte angustissimo vel invisibile.

Calathium luteum ± 3 cm diametro. Ligulae marginales stria atro-purpurea notatae, ligulae interiores dentibus apicalibus rubescentibus praeditae. Antherae polline carentes, stigmata viridia. Achenium stramineum, pyramide inclusa 4–4,5 mm longum, corpore superne subsparse spinuloso, in pyramidem subconicam 0,3–0,5 mm longam subsensim abeunte, rostro ± 7 mm longum, pappo 5–6 mm longis.

Taraxacum frugale behoort tot de sectie *Celtica* A.J. Richards. Op basis van onderzoek onder leiding van Piet Oosterveld in de jaren 90 (Hagendijk et al. 1997) werd binnen de sectie *Celtica* een aparte informele groep van verwante taxa rond *T. nordstedtii* Dahlst. onderscheiden: de *T. nordstedtii*-groep. Deze groep omvatte drie soorten met een officiële naam en meerdere nog

¹ Camphuysenstraat 68, 7552 NJ Hengelo, the Netherlands;
Correspondentie: J.J.Hofstra@kpnmail.nl

Fig. 1. Het holotype van *Taraxacum frugale* Hagend., Oosterv. & Zevenb. ex Hofstra.

niet gepubliceerde taxa, waaronder de formeel hier beschreven soort; twee van de provisorisch beschreven soorten zijn later gepubliceerd (Øllgaard 2015, Richards 2019) en met dit artikel volgt dus de derde. In totaal zijn er nu zes soorten geldig beschreven: *T. frugale*, *T. nordstedtii*, *T. zevenbergii* Soest, *T. hygrophilum* Soest, *T. pietii-oosterveldii* H. Øllg. en *T. chloro-frugale* Hagend., Oosterv. & Zevenb. ex A.J. Richards.

Taraxacum frugale is in het veld een betrekkelijk gemakkelijk herkenbare soort. Hij onderscheidt zich van de verwante taxa vooral door de combinatie van de volgende uiterlijke kenmerken: blauwgroene bladeren met een smal gevleugelde, diep purperen steel, teruggedreide driehoekige tot smal driehoekige zijlobben, aanliggende omwindselblaadjes met een nauwelijks zichtbare smalle vliezige rand en het ontbreken van stuifmeel.

Binnen de *Taraxacum nordstedtii*-groep is *T. frugale* de minst zeldzame soort. Het taxon komt verspreid over het hele land voor (Hagendijk et al. 1997).

In de jaren '90 verzamelde Piet Oosterveld in verschillende delen van het land nootjes van *Taraxacum frugale*, die hij zaaide in de kassen van de Universiteit van Amsterdam; herbarium-materiaal van een klein aantal gekweekte planten van *T. frugale* kan men bekijken via [Biportal van Naturalis \(L\)](#). Oostervelds nootjes zijn verzameld op de volgende locaties:

- Gelderland, hooiland bij monding van de Hierdense beek, 26.38.31, 1994, P. Oosterveld, *Taraxaca Exsiccata*, Fasc. IX (1995–1996), No. 378 (L [\[L.3459940\]](#)).
- Drenthe, reservaat Mensinge, 12.12.41, 1996, P. Oosterveld, *Onderlinge Esiccata Studiekring Taraxacum*, Fasc. IV (1996), No. 48 (L [\[L.3459941\]](#)); Reitma, 17.25.21, 1996, P. Oosterveld, *Onderlinge Esiccata Studiekring Taraxacum*, Fasc. IV (1996), No. 49 (L [\[L.3459942\]](#)).
- Friesland, natuurreservaat Wynjeterper Schar, 1990, P. Oosterveld, *Taraxaca Exsiccata*, Fasc. XII (1999), No. 554 (L [\[L.3459944\]](#)).

In het herbarium van Naturalis (L) is ook een exemplaar van *Taraxacum frugale* aanwezig uit het herbarium van Hagendijk. Deze plant is in 1980 verzameld bij Groot-Ammers in Zuid-Holland (30.34., 5-5-1980, A. Hagendijk 3209 (L [\[L.4261229\]](#))).

Uit een verspreidingskaartje gepubliceerd door Zijlstra (2000) blijkt, dat *Taraxacum frugale* in Twente bekend is van 34 kilometerhokken.

Wat de verspreiding in het buitenland betreft: *Taraxacum frugale* is met zekerheid bekend van Noord-Frankrijk (Tison & de Foucault 2014).

Literatuur

- Hagendijk A, van Leeuwen N, Oosterveld P. 1997. Schraallandpaardenbloemen. Nieuwsbrief Studiekring Taraxacum 14: 9–20.
- Hofstra J. 2019. De plantensociologische positie van een vijftal soorten van *Taraxacum* sect. *Celtica* in Oost-Overijssel en de noordelijke Achterhoek. *Hypericum* 18: 3–20.
- Øllgaard H. 2015. Twelve new native *Taraxacum* species from Nordic Countries. *Nordic J. Bot.* 33: 1–33.
- Richards AJ. 2019. Five new species of *Taraxacum* section *Celtica* (Asteraceae) from North-west Europe. *Brit. Irish Bot.* 1(2): 167–184.
- Tison J-M, de Foucault B. 2014. Flora Gallica. Flore de France. Biotope, Mèze.
- Turland NJ, Wiersma JH, Barrie FR, Greuter W, Hawksworth DL, Herendeen PS, Knapp S, Kusber W-H, Li D-Z, Marhold K, May TW, McNeill J, Monro AM, Prado J, Price MJ, Smith GF (eds.). 2018. *International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Shenzhen Code) adopted by the Nineteenth International Botanical Congress Shenzhen China, July 2017*. Regnum Veg. 159. Koeltz Botanical Books, Glashütten.
- Zijlstra OG. 2000. Paardenbloemen in Twente (1). Nieuwsbrief FLORON-FWT 21: 1–19.